

גיטין נז-א

רבי צדוק – קדושת שבת מאמר ג'

עניין: מה בין פושעי ישראל ונביאי אומות העולם

מהר"ל ח"א

והנה ידוע, כי החוטאים האלו כל אחד היה דבק כאחד מהם, בלעם לא נמצא באחר ג"ע כמו שנמצא בו, כמו שאמרו חכמים בפ"ק דע"ז (ד' ב') שהיה בא על אתונו, ועוד ידוע מן העצה שנתן בלעם להחטיא את ישראל בזנות, ואל היא ספק לך כי מי שבא על אתונו כמו שהיה בלעם, דבק בכח הטומאה שאותו כח הטומאה כח זנות ולכך בא על אתונו, וההוא גברא דבק בע"ז שהסית והדיח, ואע"ג שהסית והדיח היה עיקר דינו במה שהלעיג על דברי חכמים, כי מה שהלעיג על דברי חכמים הוא מינות גמורה אשר הוא עוד יותר מע"ז, וטיטוס מיוחד בשפיכת דמים כאשר התבאר למעלה שהיה דם מבצבץ כאשר גדר הפרוכת, וכאשר אמרנו למעלה שהוא היה ראש המחבלים והמשחיתים והשחית ושפך דם ישראל ולא קם רשע כמוהו, לכך היה דבק כל אחד ואחד בכח הטומאה מיוחד לפי ענינו לפי חלוק החטאים.

האב לבני נח. אף על פי שיש גם בהם צדיקים וחסידים אומות העולם, והוא האב לכולם וגדול שבהם, שכל חסידים אומות העולם עיקרם ושרשם ממנו, אין לזה ערך ויחס עם ישראל זרע יעקב שמטתו שלימה. שאפילו הגרוע שבהם מעולה הרבה מהמובחר שבעכו"ם כמו שאמרו בפרק הניזקין (גיטין נו, א),²⁷ ששם מדבר מהחורבן שהוא תכלית שפלות מעלת ישראל כשיררדין עד לעפר בחטאותם, דעל כן נקבע כל הענין במסכת גיטין ובפרק הניזקין, וידוע כי התורה. וכן מה שנקבע מאמר זה דתא חזי מה בין כו' שם בענין החורבן, ודאי כי זה מקומו הראוי, כי אז היה התגלות דבר זה, שאפילו הפושעי ישראל שהרבו כל כך לפשוט עד שנידונו בגירושין, גם הם לא נעקר שם ישראל מהם על ידי זה, להיות ח"ו ככל הגוים בית ישראל, והעולה על רוחכם היו לא תהיה וגו', כי ביד חזקה וגו',²⁹ שבעל כרחם הם ישראל המקודשים לעבודתו יתברך. וזהו על ידי

לשם שבו ואחלמה

הקדמות ושערים שער ו' פ"ט

דיכס ויזכו גם הם לתחיית המתים. והרי לנו מכ"ו שלא יעכב שום חטא ועון לא לימות המשיח ולא לתחיית המתים ולא לחיי עולם הבא. והוא ע"פ סוד הדברים שאמרנו לעיל פ' ה' ו' ז' ח' כי גם כל העונות אשר לאחרי מיתה הנה הם כולם תיקונים ופעולות שזכו על ידיהם כל נפש החוטאת ג"כ לכל תקות חמדת ישראל. ומי שלא זכה לבוא בשכרו ע"י המעשים טובים והתורה והמלוכה הנה הוא יתוקן ג"כ עכ"פ ע"י העונות שהיו מדורי גיהנם היוצאים ומשפטים ממשפטי התורה והמלוכה וכנ"ל בכל דבריו. ע' עליהם. אך עכ"פ הוא כי לא יאבד שום נפש אחת מישראל. וכן אמרו בגמרא עירובין

תא חזי מה בין פושעי עינו וכו' תא חזי מה בין ישראל לנביאי אומות פושעי ישראל לנביאי אומות העולם. וזה כי פושעי העולם עובדי ע"ז. ישראל נתן השם יתברך

בהם נשמה טהורה מצד עצמו, רק שנטה אח"כ בעולם הזה אחר הרשעות, אבל שלא בעולם הזה כבר הוסר מה שהיו דביקים בהם פושעי ישראל וחוזרים בהם, כמו שאמרו ז"ל בעירובין (י"ט א') עוברי בעמק הבכא מעיין ישיתוהו שמורידין דמעות כמעייין, אבל פושעי אומות העולם על פתחי גיהנם אינם חוזרין, וזהו מטעם שעצמם רע לא מצד עולם הזה, ומאחר שעצמם רע נשארים רע כי אין שנוי לדבר שבעצמם. ולכך ההוא גברא אמר טובתם דרוש רעתם אל תדרוש כל הנוגע בהם וכו', כי כבר הוסר ממנו מה שהיה דבק בו בעולם הזה, כי ישראל ראויים בעצמם אל האמת והקדושה והטהרה, והיוצא מן הכלל הוא אינו דבר עצמי לו כי העצם הוא הכלל ואו"ה חסרונם בעצמם שהרי בכללתם הם רעים ודבר שהוא בכללות הוא בעצם לא במקרה והעצם לא ישתנה.

כי רצון העליון גילה להם שלא ידחו שום אחד מהם ויולן באין לעו"כ. והגם שהוא נגד דיני התורה ומשפטה. אך על זה הנה הוא ית"ש גדול העלה ורב העלייה ויש לו עלות ופעולות וסיבות מסיבות שונים שלא לזו מהתורה שום ז' כל שהוא ושלא לוותר מאומה ובארץ שהעושה עבירה נשאר והעונש נפרע. ונעשה הכל ממשפטי התורה עלמה שזכה עכ"פ לכל תקות חמדת ישראל כולו. והוא הנהגת מדותיו ית"ש. ורב חסד ואמת. שמישר את הכל בתיקונים מתיקונים שונים הכל מהתורה עלמה. וכ"ו הוא באמת רק מוכבשי דרמנא כרי לקיים את הברית אבות ישראל. ומתנהג